

škola
STŘÍLKY

Zavádění kombinované výuky na Základní škole Střilky – model
individualizace pro jednotlivé žáky a žákyně

Příklad dobré praxe pro zavedení a provoz kombinované výuky
Pokusné ověřování kombinované výuky

Obsah

1	Souhrnná data	3
2	Popis příkladu dobré praxe	4
2.1	<i>Popis zavedené dobré praxe .....</i>	4
2.2	<i>Jaké byly důvody a cíle, které nás vedly k zavedení popsané dobré praxe .....</i>	5
2.3	<i>Výhody, které zavedená dobrá praxe přináší .....</i>	5
2.4	<i>Potíže, které jsme při zavádění dobré praxe překonali .....</i>	5
2.5	<i>Zdroje nutné pro realizaci dobré praxe .....</i>	6
2.6	<i>Plánovaný další rozvoj dobré praxe .....</i>	6
3	Doporučení pro zavedení naší dobré praxe na jiné školy	6
3.1	<i>Doporučení pro úspěšné zavedení popsané dobré praxe .....</i>	6
3.2	<i>Doporučení, jak sledovat (měřit) úspěšnost zavedení popsané dobré praxe .....</i>	6
3.3	<i>Dostupná podpora ze strany autorů popsané dobré praxe .....</i>	7
4	Doporučené zdroje informací, které jsme použili pro přípravu a zavedení dobré praxe	7

1 Souhrnná data

V této kapitole uvedete strukturovaná data, která umožní zařadit vaši dobrou praxi do souhrnné databáze dobrých praxí při zavedení kombinovaného vzdělávání. Tato souhrnná databáze bude k dispozici všem školám, které jsou zařazeny do PO KV.

Název příkladu dobré praxe	Zavádění kombinované výuky na Základní škole Střílky – model individualizace pro jednotlivé žáky a žákyně	
<i>Z titulóvní stránky</i>		
Název školy	Základní škola a Mateřská škola Střílky, příspěvková organizace	
Adresa školy	Koryčanská 47, 768 04 Střílky	
Datum zpracování tohoto dokumentu	13. 12. 2022	
Datum zahájení realizace PDP	1.9. 2021	
<i>Od kdy popisovanou praxi provozujete</i>		
Autor (autoři PDP)	Mgr. Michal Prchlík	
Kontakt na autora	m.prchlik@skolaprodeti.cz	
<i>Tento kontakt bude publikován pro zájemce o využití PDP, proto zvažte, který kontakt uvedete.</i>	www.zsstrilky.cz	
	reditelna@skolaprodeti.cz	
Anotace	Příklad popisuje model, kdy si žáci a žákyně individuálně zvolí určité dny v týdnu či určité hodiny v rozvrhu, které absolvují ve formě kombinované výuky a to individuálně – každý žák/žákyně samostatně doma a asynchronně – podle vlastních časových možností a volby. Aby byl model funkční, je důležité správně nastavit komunikaci a dobře definovat, naplánovat a koordinovat úkoly a učivo. Vhodné je používání týdenních plánů.	
<i>V krátkosti (na max. 20 řádcích) popište hlavní charakteristiky vašeho PDP. Tento popis bude spolu s názvem uložen v databázi DPD KV, případně umístěn na webu.</i>		
Klíčová slova	individualizace výuky, formativní přístup, týdenní plán, kritéria, přímá a nepřímá komunikace	
<i>Vypište alespoň 5 klíčových slov, podle kterých může být vaše dobrá praxe vyhledána v databázi dobrých praxí.</i>		
Počet žáků školy přímo ovlivněných příkladem dobré praxe	12	
<i>Uvedte počet žáků, na které mělo zavedení popisované praxe přímý vliv.</i>		
Celkový počet žáků školy	150	

2 Popis příkladu dobré praxe

2.1 Popis zavedené dobré praxe

Zde podrobně popište váš příklad dobré praxe, čeho se týká, jak jste tuto praxi připravovali a zavedli a jak probíhá její rutinní realizace (provoz).

Zavedli jsme model, kdy si jednotliví žáci/žákyně (a jejich zákonní zástupci) volí konkrétní dny v týdnu, popř. jednotlivé hodiny, které absolvují formou kombinované výuky.

Při zahájení kombinované výuky sepisujeme se zákonnými zástupci dohodu, která nabízí dvě varianty – variantu dnů v týdnu a variantu hodin v rozvrhu. V dohodě jsou také další ustanovení o platnosti školního řádu, o způsobu vedení docházky (přítomnost a jiné plnění docházky), o hodnocení atd.

Varianta „dny v týdnu“ – žák / žákyně se zákonným zástupcem vybere den / dny v týdenní periodě, kdy nebude ve škole, ale bude absolvovat kombinovanou výuku. Tento zvolený den / dny by se pak již neměly měnit (kromě výjimečných případů).

Varianta „hodiny v rozvrhu“ – žák / žákyně se zákonným zástupcem v rozvrhu označí konkrétní hodiny opět v týdenní periodě, které budou probíhat formou kombinované výuky (prakticky se jedná většinou o odpolední hodiny).

Samotná kombinovaná výuka ve zvolené dny/hodiny pak probíhá individuálně (žáci a žákyně pracují samostatně doma) a asynchronně (podle vlastních časových možností). Při této části výuky využívají žáci a žákyně především týdenní plán a informace z informačního systému školy, se kterými intenzivně pracujeme i během výuky ve škole, takže jsou s nimi vždy seznámeni.

Týdenní plán obsahuje nejen očekávaný výstup a plánované učivo, ale také zdroje, se kterými se bude pracovat (např. kapitoly z učebnice, odkazy na pracovní listy, apod.) a také plánované domácí úkoly. Žáci a žákyně jsou také průběžně seznamováni s kritérii pro posouzení svého rozvoje.

V informačním systému školy je také zaznamenán průběh každé hodiny a případné další úkoly a požadavky z jednotlivých hodin. Žáci a žákyně tak mají relativně podrobný přehled o tom, co bude obsahem hodin a v době kombinované výuky, kdy jsou doma, jsou schopni pokračovat v práci. Vyučující také průběžně konzultují s žáky a žákyněmi jejich domácí učení, kontrolují, zda naplnili dohodnuté výstupy a případně jim zadávají další doplňkové aktivity a úkoly.

V teoretických a vědních předmětech (a v předmětech, které mají větší týdenní hodinovou dotaci,) také vyučující plánují a koordinují výuku tak, aby náročnější fáze výuky (např. expozice novému učivu) probíhaly ve dny, kdy jsou přítomni i kombinovaní žáci a žákyně (tj. žáci a žákyně, kteří část své výuky absolvují v režimu kombinované výuky). Do budoucna uvažujeme i o tom, že zavedeme „povinné dny“, tj. dny, kdy žáci nemohou být na kombinované výuce, ale musí být ve škole, právě proto, aby koordinace a plán výuky mohl být systematický.

Ve výchovných předmětech a v předmětech s 1 hodinovou týdenní dotací většinou žáci a žákyně pracují na dlouhodobějších projektech a celcích. Kombinovaným žákům a žákyním pak vyučující zadá konkrétní cíle a výstupy, kterými prokáží splnění projektu / celku. Snažíme se, aby taková zadání byla spíše projektového charakteru (tedy např. v integrovaném předmětu Umění a kultura by to nebylo jen „namaluj takový a takový obrázek“, ale např. „Zjisti si a zapiš alespoň tři důležité údaje o životě W. A. Mozarta, zkus zjistit, jaké jsou jeho nejslavnější skladby, napiš si

jejich jména a hudební žánr, a ze tří z nich si poslechni ukázkou. Pocity ze skladby, která se ti líbí nejvíce, vyjádři formou výtvarného díla.“

2.2 Jaké byly důvody a cíle, které nás vedly k zavedení popsané dobré praxe

Hlavním cílem je rozšířit možnosti vzdělávání na naší škole a nabídnout možnost účasti ve výuce i žákům a žákyním, kterým z různých důvodů nevyhovuje standardní prezenční model vzdělávání a z pohledu školy pro to co nejvíce využít již fungující systémy (týdenní plán, informační systém).

2.3 Výhody, které zavedená dobrá praxe přináší

Model „dny v týdnu“ vyhovuje v našich podmínkách dvěma skupinám žáků a žákyní. První skupinou jsou žáci a žákyně, kteří dojíždějí do školy ze vzdálenějších oblastí, protože mají zájem o vzdělávání právě v naší škole. Často to pro ně znamená vstávat např. v 5:00 ráno a domů se vracet i třeba v 17:00. K tomu ještě mají domácí přípravu a někdy i úkoly. Takový režim je náročný a těmto žákům a žákyním vyhovuje jeden / dva dny v týdnu zůstat doma a pracovat samostatně podle týdenního plánu. Dny, kdy jsou pak ve škole, jsou více soustředění a věnují vzdělávání potřebnou pozornost a úsilí. Druhou skupinou jsou žáci a žákyně, kteří rádi pracují projektovým způsobem, samostatně a jiným stylem. Pro ně je domácí část kombinované výuky příležitostí si řídit samostatně své učení a věnovat se intenzivněji vzdělávací oblasti jejich zájmu. Jejich hlouběji zpracované výstupy pak mohou inspirovat a obohatit výuku i pro ostatní žáky a žákyně.

Model „hodiny v rozvrhu“ využívají především žáci a žákyně, kteří mají bohatou mimoškolní činnost a mimoškolní vzdělávání (navštěvují umělecké školy, intenzivně se věnují sportovní činnosti, rozvíjejí své talenty v různých dalších kroužcích, klubech a kurzech). Zvláště v případech, kdy se aktivity v takovém kroužku / tréninku / klubu z velké míry kryjí s výstupy např. z tělesné výchovy či pracovních činností, umožňuje model „hodiny v rozvrhu“ takovým žákům a žákyním smysluplně propojovat školní a mimoškolní vzdělávání. Samozřejmě i zde vyučující s žáky a žákyněmi komunikují a vhodným způsobem ověřují, že žáci naplňují očekávané výstupy (právě např. formou zadání samostatného dlouhodobého projektu, který pokryje výstupy, které jejich trénink / kroužek apod. nepokrývá).

2.4 Potíže, které jsme při zavádění dobré praxe překonali

V naší škole máme poměrně velkou skupinu žáků a žákyní, kteří plní školní docházku individuálním vzděláváním. Někteří zákonní zástupci považovali kombinovanou výuku za doplněk individuálního vzdělávání a chtěli převést žáka/žákyni do režimu kombinované výuky s tím, že by školu navštěvovali v delších než týdenních periodách (např. 1x za měsíc). Tento model se nám neosvědčil, protože bylo těžké sladit témata, výstupy a styl práce. Proto tuto možnost v rámci kombinované výuky již nenabízíme. Žáky a žákyně, kteří mají o takové „náhledy“ do výuky zájem, samozřejmě neodmítáme, ale ponecháváme je v režimu individuálního vzdělávání.

Na prvním stupni se nám také neosvědčil model jeden den ve škole a čtyři dny doma. Takový model vyžadoval velkou podporu zákonných zástupců. I přes tuto podporu takoví žáci a žákyně měli problémy se zapojovat do výukových aktivit – opět bylo obtížné zharmonizovat styl práce, očekávané výstupy a socializaci.

Ze strany vyučujících vyžaduje jak model „dny v týdnu“ tak model „hodiny v rozvrhu“ zvýšenou náročnost na komunikaci s žáky a žákyněmi a pečlivější plánování a formulování cílů a postupů. To se může při vysokém pracovním vytížení jevit jako překážka. Z našeho pohledu je však dostatečná komunikace, jasná formulace cílů a kritérií a poskytování individualizované formativní zpětné

vazby klíčovou součástí výuky (ať už prezenční či kombinované) a považujeme tyto požadavky za pochopitelné a nutné.

2.5 Zdroje nutné pro realizaci dobré praxe

Pokud je potřeba pro realizaci dobré praxe alokovat určité zdroje (např. personální kapacity PP, materiální (HW a SW) vybavení, výrazné množství finančních zdrojů), uveďte tyto nutné předpoklady v této kapitole.

Pro fungování tohoto modelu považujeme za nutné za prvé funkční používání týdenních plánů a aktuální a smysluplné fungování informačního systému (především jako nástroje komunikace).

Druhou nezbytnou podmínkou je formativní přístup vyučujících a jejich schopnost poskytovat formativní zpětnou vazbu – tj. takovou, která nejen hodnotí, ale zároveň směřuje a otvírá další postup a propojuje jednotlivé kroky do souvislého pokroku. Od vyučujících také vyžaduje jasnou formulaci cílů, výstupů, kritérií a zdrojů (cíle, kritéria a zdroje samozřejmě vyučující na naší škole mají a řídí se jimi, avšak dovednost jejich jasného a žákům pochopitelného formulování jsme se museli naučit).

S týdenními plány jsme se učili pracovat dlouhodobě, bez nich bychom projekt ověřování ani neuskutečnili.

Co se týká formativního přístupu, začali v této oblasti intenzivně školit celou sborovnu.

2.6 Plánovaný další rozvoj dobré praxe

Pokud plánujete další úpravy popsané praxe, popište plánované úpravy a změny.

Použité modely se nám zatím osvědčují. Uvažujeme o výše zmíněném zavedení „povinných dní“, tj. dní kdy by i žáci na kombinované výuce museli být ve škole (např. úterý a středa) tak, aby vyučující mohli na tyto dny plánovitě zařazovat klíčové aktivity a náročnější části výuky.

3 Doporučení pro zavedení naší dobré praxe na jiné škole

3.1 Doporučení pro úspěšné zavedení popsané dobré praxe

Obecně se nám na prvním i na druhém stupni nejlépe osvědčuje model 4 dny ve škole a 1 den doma, popř. 3 dny ve škole a 2 dny doma. V tomto rozložení žáci a žákyně dostanou dostatečnou a včasnou zpětnou vazbu a udržují se v souladu s děním ve třídě.

K funkčnosti tohoto modelu přispívají:

fungující týdenní plány,

formativní přístup k výuce a hodnocení,

jasné formulace cílů, výstupů, kritérií a zdrojů,

fungující komunikace – jak přímá s žáky, tak nepřímá přes informační systém

3.2 Doporučení, jak sledovat (měřit) úspěšnost zavedení popsané dobré praxe

Součástí práce s týdenními plány je i jejich vyhodnocování a sebehodnocení. Kombinovaní žáci a žákyně (žáci a žákyně, kteří mají kombinovanou výuku) pracují s hodnocením a sebehodnocením stejným způsobem jako žactvo v prezenčním vzdělávání a výstupy lze proto srovnávat.

Kombinovaní žáci a žákyně jsou také hodnoceni podle stejných kritérií jako žáci a žákyně

v prezenčním vzdělávání, takže i výsledky testů, projektových prací atd. Lze srovnávat a vyhodnotit, zda žáci a žákyně v rámci kombinované výuky zvládají dosahovat očekávané výstupy.

3.3 Dostupná podpora ze strany autorů popsané dobré praxe

Pokud jste ochotni nějakým způsobem podporovat případné zájemce o využití vaší dobré praxe, popište zde: co, v jakém rozsahu a za jakých podmínek jste schopni zájemcům poskytnout.

4 Doporučené zdroje informací, které jsme použili pro přípravu a zavedení dobré praxe

Pokud se chcete podělit s kolegy z jiných škol o informační zdroje (publikace, weby, aplikace, studie, ...), které jste využili při přípravě a zavedení vámi popisované dobré praxe, uveďte tyto zdroje v této kapitole. Pokud je to účelné a možné, přiložte také zdroj(e) informací (např. dokument v PDF formátu) do mailu, ve které budete zasílat popis vašeho příkladu dobré praxe.

Přílohy:

- Ukázka týdenního plánu 1. stupeň,
- ukázka údajů z informačního systému – týdenní plán 2. stupeň,
- vzor dohody zák. zástupce a školy o kombinované výuce.